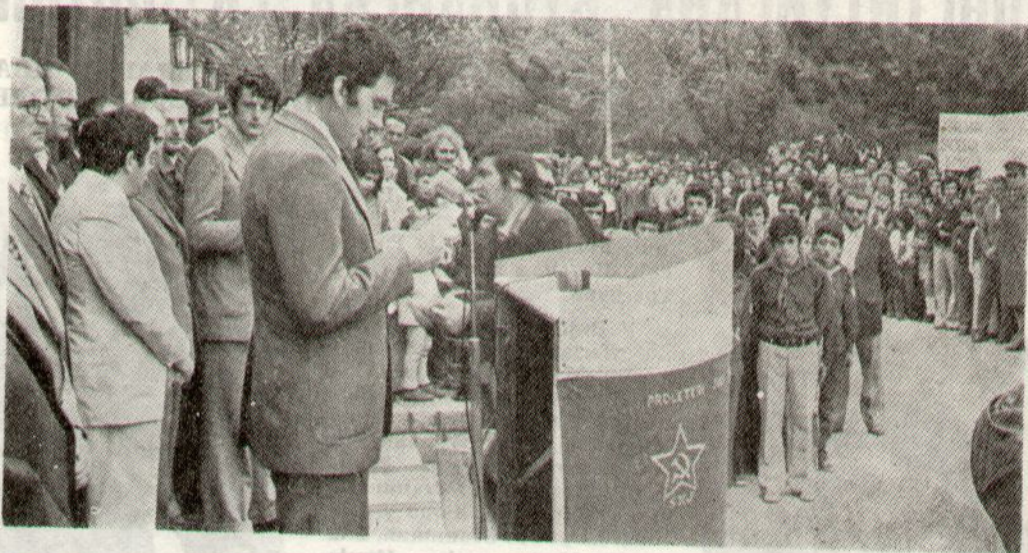

СВЕЧАНИ ДОЧЕК ШТАФЕТЕ

**РАБАНИ БУДВАНСКЕ ОПШТИНЕ СУ У ПОНЕДЈЕ-
ЉАК, 22. АПРИЛА, СВЕЧАНО ДОЧЕКАЛИ И И-
СПРАТИЛИ ШТАФЕТУ МЛАДОСТИ. НА МИТИНГУ
ЈЕ ГОВОРИО МИЛЕНКО ДУЛОВИЋ, СЕКРЕТАР СЕКРЕ-
ТАРИЈАТА ОПШТИНСКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ САЗЕЗА КО-
МУНИСТА, А ПРОТЕСТНИ ТЕЛЕГРАМ ПОВОДОМ ИТАЛИ-
ЈАНСКЕ НОТЕ ПРОЧИТАО ЈЕ ЉУБО ЛИЈЕШЕВИЋ,
ПРЕДСЈЕДНИК ОПШТИНСКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ССРН
БУДВЕ.**

**ОМЛАДИНАЦ ВУКАШИН МАРКОВИЋ ПРОЧИТАО
ЈЕ ПОЗДРАВНО ПИСМО.**

На слици: Поздравна ријеч

Приморске Новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА III ○ БРОЈ 32. ○ 25. АПРИЛ 1974.

ЦИЈЕНА: 1 ДИНАР

НАШ ЦРВЕНИ МАЈ

И ОВАЈ МАЈ, као онај од прије пет-шест годи-
на, или онај из времена омладинских радних
бригада, дочекаћемо и поздравити као најра-
доснији дан у години — као блиског и старог по-
знаника, али и овог пута несигурни да ли ће наш
рапорт бити потпуни и добар; да ли ћемо бити задо-
вољни свим што смо постигли од прошлог до овог
Маја.

Наш сусрет и излазак пред овај свијетли пра-
зник мјери се радом — само тако га можемо доче-
кати и прославити пјесмом и игром, другарским су-
сретима, радосни, насмјани, ведрих очију и руме-
них образа.

И поред све наше „заборавности“, и овога пу-
та имамо разлога да сваки дјелић нашег бића, наши
град, његове улице, жала обасјана руженицом изла-
ска и заласка сунца испунимо пјесмом и радошћу.
Овај најмлађи наш Мај црвенији је од свих других,
постао нам је и близак, јер смо све учинили да не-
отуђиво буде наш.

Овај Први мај дочекујемо са никада као сада
младашћом напојеним Свезом комуниста. Раци-
стисли смо са многим слабостима, неизбјежним за
друштво које неухватљивом брзином корача напри-
јед у бољу и срећнију будућност, и тако себе још
једном нераскидивом споном везали за празник ра-
дничке и општељудске солидарности. Први смо у-
чинили корак који ће неизбрисиво бити уписан цр-
веним словима на страницама напретка: наш рад
смо ослободили до те мјере да он постаје неотуђива
својина радника, да сваки од нас ужива плодове
заједничког рада, али и да подједнако одлучује и
одговара за све што још треба постићи, за још јед-
но љепше и богатије сјутра.

Мај ће нас окутити под разлепшани црвени
бајрак да покажемо да смо свих двадесет милиона
као један човек спремни да бранимо оно за шта су
нам очеви, мајке, браћа и сестре свјесно жртвовали
себе на олтар слободе за љепицу и срећнију сутра-
шњицу. Сви као један били смо одлучни када смо
онима што живе с оне стране најљепшег мора на
свијету одговорили: НЕ. Нема те цијене која би за
нас била велика а да не бранимо и одбранимо на-
шу домовину и њену будућност.

Ријече и фабрике, планине и путеви, море,
равнице и школе, слобода и Сунце — што имамо и
волимо — симболизовано је у једној јединој ријечи:
ТИТО. Њему смо сви дужни, а он нам је једини
дужник. Љубав за љубав, послушност за ријеч.
Њему и овог Маја шаљемо двадесет милиона црве-
них каранфила, толико најведријих осмијеха и нај-
срдачнијих жеља: СРЕЋНО, ДУГ ЖИВОТ И ДО-
БРО ЗДРАВЉЕ, ДРАГИ ДРУЖЕ ТИТО!

КОНСТИТУИСАНА ОПШТИНСКА СКУПШТИНА

На првој заједничкој ску-
пштини сва три вијећа (на
слици), која је одржана 20.
априла, за предсједника је
изабран Бранко Иванчевић,
а за предсједника Извршног
одбора Станко Гиговић. Пре-
дсједник Вијећа удруженог
рада је Иво Арменко, пред-
сједник Друштвено-политич-
ког вијећа Љубо Лијешевевић,
а предсједник Вијећа мјес-
них заједница Илија Н. Ми-
тровић.

Скупштина је изабрала
чланове Савјета народне од-
бране и комисије: за пред-
ставке и жалбе, за кадрове,
избор и наименовања, за са-
моуправне споразуме и дру-
штвене договоре, за прописе,
за друштвени надзор и три
мандатно-имунитетске коми-
сије. Именовани су и чланови

ви Извршног одбора Скуп-
штине општине и изабрани
секретар Скупштине општи-
не, правобраниоц друштвеног
самоуправљања, директор
Службе друштвених прихо-

да и шеф Службе за скуп-
штинске послове.

Испримију информацију о
конституисању Скупштине
општине доносимо на другој
страни.

ФАБРИКА У БУЉАРИЦИ

У Буљарици је, 19. апри-
ла, у присуству великог бро-
ја грађана, представника
друштвено-политичких орга-

низација будванске општи-
не, радних организација у о-
бласти банкарства и пред-
ставника црногорске инду-

стрије, свечано пуштена у
рад фабрика ацетилена.

Фабрика ће радити у са-
ставу београдског предузе-
ћа „Техногас“, а, како нам
је рекао директор ВОЈО МЕ-
ДИГОВИЋ, њени капацита-
ти задовољаваће потребе цр-
ногорског тржишта. Изград-
њом фабрике комплетиран
је асортиман техничких га-
сова чија је главна употре-
ба у аутогеном заваривању.

Свечану врицу прекинуо
је Др ЖАРКО БУЛАЈИЋ,
предсједник Извршног вије-
ћа Црне Горе (на слици), на-
кон чега је приређена све-
чаност у хотелу „Сутјеска“.

КОНСТИТУИСАНА БУДВАНСКА СКУПШТИНА

У суботу, двадесетог априла, одржана је прва заједничка сједница сва три вијећа, на којој је конституисана нова општинска скупштина. За председника скупштине изабран је Бранко Иванчевић, дипломирани правник, досадашњи пред-

Бранко Иванчевић

седник скупштине, а за председника Извршног одбора Станко Гиговић, дипломирани економиста, досадашњи помоћник финансијског директора Хотелског предузећа „Авала“. Секретар Скупштине општине је Димитрије Јововић, дипломирани правник, који је ту дужност до сада обављао. Скупштина је за правобраниоца друштвеног самоуправљања изабрала Петра Стругара, досадашњег општинског судију у Будви, а за директора Службе друштвених прихода Петка Митровића, досадашњег вршиоца дужности директора те службе. За шефа Службе за скупштинске послове постављен је Милутин Радуловић.

Скупштина је усвојила пословник о раду, као и одлуке о организацији општинских органа управе, о организацији службе за скупштинске послове, о организацији Извршног одбора скупштине општине и о личним доходима функционера општинске скупштине. Донијета је и одлука о учлањењу у Титов фонд за стипендирање младих радника и радничке дјеце у Социјалистичкој Републици Црној Гори.

Скупштина је изабрала и председника сва три вијећа. Председник Вијећа удруженог рада је Иво Арменко, дипломирани економиста, радник ООУР угоститељства и туризма „Свети Стефан“, председник Вијећа мјесних заједница је Илија Н. Митровић, туристички радник из Светог Стефана, а председник Друштвено-политичког вијећа је Љубо Лијешевић, председник ОК ССРН Будве.

У сва три вијећа је изабрано укупно 57 делегата.

Вијеће удруженог рада чине: Бранко Иванчевић, Станко Паповић, Бошко Бошковић, Милорад Драговић, Загорка Радуловић, Војо Куњић, Бранко Рађеновић, Мирослав Гобовић, Драган Штекић, Радмила Боговић, Слободан Срзентић, Иво Арменко, Станко Митровић, Иво Ђурашевић, Нико Божовић, Вељко Медин, Жарко Миковић, Иво Милошевић, Владо Дапчевић, Недељко Зећ,

ЗА ПРЕДСЈЕДНИКА ИЗАБРАН БРАНКО ИВАНЧЕВИЋ, А ЗА ПРЕДСЈЕДНИКА ИЗВРШНОГ ОДБОРА СТАНКО ГИГОВИЋ

Јелка Петковић, Нико Рафаиловић, Нада Матовић, Милош Драшковић, Војо Грегорић, Невенка Миџор и Боро Грегорић.

У Вијеће мјесних заједница су изабрани: Саво Вуксановић, Маријана Грујић, Симо Зеновић, Богољуб Рађеновић, Павле Чучка, Марко Андрић, Деса Вуковић, Томо Медиговић, Томо Радовић, Владимир Станишић, Вуко Марковић, Боро Лазовић, Марко Р. Станишић, Благо С. Мартиновић и Илија Н. Митровић.

У Друштвено-политичко вијеће изабрани су: Љубо К. Борета, Нико Дулетић, Марко Б. Зећ, Урош К. Зеновић, Благо Ј. Ивановић, Никола Јовановић, Иво Калоштровић, Љубо Лијешевић, Мирко Марковић, Томо Мартиновић, Илија С. Митровић, Славка Недовић, Нико Радуловић, Жарко Ратковић и Саво В. Станишић.

Скупштина је изабрала савјете и комисије.

Станко Гиговић

У Савјет народне одбране изабрани су: Бранко Иванчевић за председника и за чланове: Милан Митровић, Миленко Дујовић, Љубо Лијешевић, Никола Јовановић, Нико Ђурашевић, Иво Калоштровић, Нико Дулетић, Иво Арменко, Станко Гиговић, начелник Одјељења народне одбране, начелник Одјељења за унутрашње послове, Илија Н. Митровић, Саво В. Станишић и Јово Милутиновић.

Комисија за представке и жалбе: Томо Мартиновић, председник, Загорка Радуловић и Перо Грегорић.

Иво Арменко

Илија Митровић

Комисија за кадрове, избор и именовања: Никола Јовановић, председник, Жарко Миковић, Саво В. Станишић, Урош Грегорић и Тришко Матовић.

Кандидациона комисија за предлагање кандидата за избор делегата у Вијеће општине СР Црне Горе: Иво Калоштровић, председник, Владо Дапчевић и Богољуб Рађеновић.

Комисија за самоуправне споразуме и друштвене договоре: Иво Калоштровић, председник, Мирослава Гобовић, Станко Паповић, Владо Дапчевић и Иво Ђурашевић.

Комисија за одликовања: Бранко Иванчевић, председник, Марко Р. Станишић, Милан Митровић, Милан Папан, Марко Ивановић, Боро Андрић и Лука Ђурашевић.

Комисија за прописе: Богољуб Рађеновић, председник, Нада Матовић, Слободан Срзентић, Димитрије Јововић и Драго Станковић.

Комисија за друштвени надзор: Благо Ивановић, председник, Станко Митровић, Војо Грегорић, Драгиша Чуровић, и Милорад Дапчевић.

Кандидациона комисија за предлагање делегата за избор делегата у Вијеће удруженог рада скупштине СРЦГ: Жарко Миковић, председник, Милорад Драговић и члан кога именује ОК ССРН.

Мандатно-имунитетска комисија Вијећа удруженог рада: Нико Рафаиловић, председник, Станко Паповић и Радмила Боговић.

Мандатно-имунитетска комисија Вијећа мјесних заједница: Томо Радовић, председник, Павле Чучка и Марија Грујић.

Мандатно-имунитетска комисија Друштвено-политичког вијећа: Славка Недовић, председник, Урош К. Зеновић и Жарко Ратковић.

У Извршни одбор Скупштине општине именовани су: Станко Гиговић за председника и за чланове: Мило Грегорић, Лазо Шољага, Милован Пајковић, Миомир Марсенић и Петко Митровић, затим начелник Одјељења за привреду и инспекцијске послове, начелник Одјељења за унутрашње послове и начелник Одјељења народне одбране.

ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА САВЕЗА ОМЛАДИНЕ

МОГУЋНОСТИ НИЈЕСУ ИСКОРИШЋЕНЕ

МАРКСИСТИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ ЗАПОСТАВЉЕНО. — ЗА МАСОВНУ ФИЗИЧКУ КУЛТУРУ. — НЕОПХОДАН ЈЕ ЦЈЕЛОВИТИЛИ ПРОГРАМ РАДА

ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА САВЕЗА ОМЛАДИНЕ, која је одржана у суботу 20. априла, била је посвећена анализи досадашњег рада ове друштвено-политичке организације. На сједници је истакнуто да је активност омладине у протеклом периоду карактерисало организовано укључивање у остваривање задатака из Писма и резолуције Треће конференције Савеза комуниста Југославије. Било је и конкретних резултата на организационом, акционом и идејно-политичком пољу. Комисије за културно-забавни живот и за спортску активност организовале су низ манифестација општинског и међуопштинског значаја. Ту, свакако, треба издвојити успјешан рад фолклорног ансамбла „Кањон“ и аматерских друштава у којима је омладина масовно учлањена. Интересантан је и податак да се 20% младих налази у делегацијама Вијећа удруженог рада и Вијећа мјесних заједница Општинске скупштине.

Међутим, како је то истакнуто у материјалима за ову Конференцију и у дискусијама, организација Савеза омладине није још увијек онаква каква треба да буде, било да је у питању организовање и одговорност или учешће младих у друштвено-политичком животу комуне.

— Сматрам да је још увијек мало урађено — рекао је Боро Лазовић у својој дискусији. — Омладина је мало заинтересована за укључивање у друштвено-политички живот. Можда смо за то криви и ми из руководства, па у сваком случају, о томе треба повести рачуна.

Узимајући учешћа у дискусији, секретар Секретаријата Општинске конференције Савеза комуниста Миленко Дујовић је, између осталог, рекао:

— Анализирајући досадашњи рад може се закључити да је нешто више урађено на спортском и културно-забавном плану и ту треба очекивати још боље резултате. Међутим, када је у питању идеолошко-политички рад ту омладина још увијек не држи корака.

Дујовић је даље говорио о нужности израде цјеловитијег програма рада, како би се избјегла досадашња стихијност. Он је рекао да је и спортска активност била слабо и једнострано усмјерена. Ради се о фудбалу, релативно скупом спорту, који окупља мали број младих, док су други, далеко јефтинији спортови запостављени.

Истичући, досадашњи, доста пасивни однос према марксистичком образовању младих, Дујовић је указао на потребу како њиховог индивидуалног израђивања у том правцу, тако и колективног рада. Он је нагласио и то да млади до сада нијесу били довољно енергични да буду укључени у друштвени живот и да на том плану треба усмјерити даљу активност.

Било је затим ријечи о нужности афирмисања масовне физичке културе, па је констатовано да рад СОФК-е није задовољио и да је масовни спорт запостављен. Закључено је да у СОФК-и треба да ради једно професионално лице, како би тиме масовна физичка култура добила своју афирмацију. Наравно, у свему томе је потребна велика подршка омладине.

Омладинци су подвукли потребу оснивања школског центра у Будви, истичући податак да свакодневно 200 ученика иде у Бар, Тиват и Котор у школу.

Конституисана је и нова Општинска конференција и Председништво. За председника је поново изабран Нико Дулетић, наставник ликовног васпитања у Основној школи „Стјефан Митров Љубиша“, а за члана Председништва републичке конференције Савеза омладине Вукашин Марковић, радник у органу Скупштине општине.

Г.

КУЛТУРНИ ЦЕНТАР — БУДВА

И

РЕДАКЦИЈА „ПРИМОРСКИХ НОВИНА“

ЧЕСТИТАЈУ СВИМ РАДНИМ ЉУДИМА
ПРВИ МАЈ, МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК
РАДА

Предстоји анализа кадровске ситуације

У петак, 19. априла, одржана је Оснивачка конференција Савеза комуниста „Монтенегротуриста“, којој су, поред делегата из пет приморских општина, присуствовали ЈОВАН ВУЈАДИНОВИЋ, члан Председништва Савеза комуниста Југославије, ВУКО ВУКАДИНОВИЋ, члан Извршног комитета Централног комитета Савеза комуниста Црне Горе, МИЛАН МИТРОВИЋ, члан Централног комитета СК Црне Горе и секретари секретаријата општинских конференција Улциња, Будве, Тивта и Котора.

На сједници је разматран предлог акционог програма и изабрани Секретаријат и секретар Конференције. Уводно излагање поднио је Мишо Браило, помоћник генералног директора „Монтенегротуриста“, који је, између осталог, рекао да се налазимо на прагу неизвјесне туристичке сезоне и да је неопходно ангажовати све радне људе, прије свега чланове Савеза комуниста.

На сједници је истакнуто да је у протеклом периоду направљен низ крупних подухвата на плану интеграције и консолидације предузећа. Извршени су сви задаци које је Збор комуниста прије годину дана поставио у првом реду спровођење Самоуправног споразума о удруживању.

Акциони програм садржи мјере за стабилизацију свих основних организација удруженог рада и за затварање многих славина кроз које је добар дио друштвеног дохвата отицао у приватне цепове.

— Преко стотину радних мјеста с финансијским задужењима има само у основним организацијама удруженог рада бивше „Авале“, гдје се, због недостатка контроле, прилично распало — рекао је Миленко Дујовић.

Тако, на примјер — нагласио је он — само у последње четири године у овом предузећу било је мањкова, расхода и ванредних расхода у износу шеснаест милиона динара. Дујовић се залажио да се у оквиру акционог програма поједина питања третирају тематски и хронолошки. Он је истакао да треба организовати прилику ангажовању приватног смјештаја од стране „Монтенегротуриста“, јер лежаци у домаћој радиности по комфору не заостају за хотелским, па је од заједничког интереса и за друштвени и приватни сектор да се ово што прије ријеши. Осим тога, сузбила би се стихија и дивљање цијена.

Узимајући учешћа у дискусији, Јован Вујадиновић је нагласио да су проблем стабилизационих мјера и борбе за доходак главни задаци свих радника у наредном периоду. На скупу је закључено да се хитно прије изрази комплетне анализе о кадровској ситуацији у предузећу, како би се она разматрала на једној од наредних сједница и донијели конкретни закључци.

На крају је конституисан и секретаријат од девет чланова, а за секретара је изабран Трипо Франковић.

Из Прага и Братиславе: Први објед поред мора

СТИГЛИ ГОСТИ ИЗ ЧЕХОСЛОВАЧКЕ

Први овогодишњи гости из Чехословачке одсјели су ових дана у туристичком насељу „Праха“ у Вечитицима. Од сада па све до краја октобра у овом прекрасном амбијенту познатих бечијских маслинака, смјењиваће се сваких 14 дана групе од по 320 гостију. То значи да ће у насељу „Праха“ у току ове сезоне љетовати тачно 4160 гостију из Чехословачке. Укупни капацитет овог љетовалишта је 386 кревета. Иначе, посетиоце ове године очекују многа пријатна изненађења. О томе смо разговарали с директором Миланом Тирићем, који нам је саопштио да ће насеље први пут ове године бити отворено и за домаће госте. Услуге ће се наплаћивати по тржишним цијенама, али ће цијене, како тврди Тирић, бити повољније него у било којем угоститељском објекту на бечијској ривијери.

Ове године у насељу ће бити веселије. На тераси ће свирати музика, а биће повремено организована и гостовања разних фолклорних ансамбала и група. За разлику од ранијих година и стандард боравка на плажи биће знатно побољшан. Изграђен је санитарни чвор са

ОД 15. АПРИЛА ДО 18. ОКТОБРА У ТУРИСТИЧКОМ НАСЕЉУ „ПРАХА“ У ВЕЧИТИЦИМА СВАКЕ ДРУГЕ СЕДМИЦЕ СМЈЕЊИВАЋЕ СЕ ГРУПЕ ОД ПО 320 ГОСТИЈУ. — ПОБОЉШАН СТАНДАРД БОРАВКА КУПАЧА НА ВЕЧИТКОЈ ПЛАЖИ. — НАСЕЉЕ ОТВОРЕНО И ЗА ДОМАЋЕ ГОСТЕ.

тушевицама, постављен киоск за продају освјежавајућих пића, издаваће се сунцобрани, столице, лежачке и други реквизити за плажу.

— Све што се урадило на плажи, самодопринос је радника запослених у овој организацији — каже директор Тирић. — На добровољној основи у прековерменим часовима и бесплатно радило се готово цијеле зиме. Највише часова дао је чувар објекта Љубо Станишић, који је задар по струци.

Треба истаћи, да ова организација која стално упуштава 15 радника послује у оквиру београдског „Путника“. Она је једна од првих организација на подручју београдске општине, чије је сједиште ван Будве, која је конституисана као основна организација удруженог рада и прва која је ријешила стамбене проблеме својих радника и то додјелом стамбених кредита.

Владо Станишић

Настава за војне старешине

Предавањем пуковника Пека Лијешевића „МЕЂУНАРОДНИ ПОЛОЖАЈ ЈУГОСЛАВИЈЕ И СПОЈНО-ПОЛИТИЧКИ АСПЕКТИ ОПШТЕНАРОДНЕ ОДБРАНЕ“ у Будви је почела редовна настава по плану удружења резервних војних старешина. Интересовање за наставу је врло велико. Према ријечима Николе Ђурашевића, председника Удружења, сваком предавању присуствује најмање 200 слушалаца. Настава ће трајати цијеле године, а на крају ће бити ор-

ганизовано тестирање слушалаца.

Као и о многим другим активностима, и овдје потешкоћу представља недостатак простора за одржавање наставе. Поједини власници просторија захтијевају за изнајмљивање сала и по 1000 динара, што Удружење није у могућности да плати. Међутим, када би било више разумљивања, простор не би требало да представља никакав проблем, пошто бројне хотелске сале зјане празне по седам мјесеци годишње.

ГОСТ РЕДАКЦИЈЕ

Шта би моја поезија без дјетињства

Бошко Богетић

Бошко Богетић рођен је 1940. године у Горовићима (Грбаљ). Основну школу учио је у Будви, гимназију у Котору, а Филолошки факултет (Група за југословенску књижевност и српскохрватски језик) завршио је у Београду. Књижевним радом бави се од 1950. године, објављујући у свим југословенским листовима и часописима. Пише поезију и књижевну критику. До сада је објавио три збирке pjesama: „Стабло зајавља стопе“ (1968), „Брат према брату“ (1969) и „Грешни бојор“ (1972). Живи и ради у Београду.

Често Вас, друже Богетићу, виђамо у Будви. Сигурно наш град у Вама буди стваралачке немире, па нам реците какве све песничке мотиве овдје налазите.

Будва је и мој град. Овдје сам растао, учио школу — провео онај дио дјетињства који остаје најдража човјекова успомена. Ја јој се, осим у машти, враћам и буквално, физички, када год за то имам времена. Наравно, ако је уопште могуће вратити се нечему што је заувјек, и неповратно, прошло. Ипак, остале су улице, звоници, прозори, кровови, стијене, некако исти заласци... И то је понекад довољно да у човјеку оживе они давни дани и доживљаји, они немири од првих искустава и првих прочитаних књига. У животу све почиње од тих првих, непредвиђених тренутака. И у књижевности и у поезији, свакако. Ту су они, бар по мени, најдубљи, најсложенији. Шта би моја поезија без те асоцијативности дјетињства? Сигурно не би ни постојала. Када год пишем у Будви мислим да највише укватим од слојевитости живота: сагледавам га од почетка до сада — кроз плодотворне успомене дјетињства размишљам о себи и другима, о љубави и смрти, једном ријечју о свему што нам живот чини нимало једноставним и лаким.

Ви сте, значи, непрестано надахнути овим поднебљем. У књигама које сте до сада објавили нема, међутим, ни једне pjesме која се на њега директно односи.

— У савременој поезији, сазданој од асоцијативних метафора, нема, како Ви кажете, директних односа. Зато ни у мојим pjesмама нећете наћи од оне површне очигледности која садржај pjesме везује с насловом. У готово свим мојим књигама поезије, ако им се дубље предајете, препознаћете боје и акорде овог поднебља, мада то насловима нијде није назначено. Ових дана сам овдје писао поему о Будви с врло директним насловом — Будва. Та директност, међутим, остаје само одлика наслова: у стиховима су универзална значења у којима су локална обиљежја мотива не-препознатљива.

Стваралачка клима је, кажу, предуслов за рад једног писца. Када се о њој говори, мисли се претежно на услове које пружају наши већи књижевни центри. За Вас, друже Богетићу, стваралачка клима постоји и у Будви.

— Испричаћу, да бих одговорио на питање, једну анегдоту о Томасу Ману. Наиме, када је Ман једном на дуже вријеме допутовао у САД, упитали су га како ће тако дуго издржати ван Европе. А он је одговорио: „Где сам ја, ту је и Европа!“ Нека ми парафраза ове духовите Манове досјетке послужу као одговор: гдје сам ја — ту је и стваралачка клима!

Наравно, климу не чини само инспирација, богатство моти-

ва, већ и они дневни текући услови: културни живот града у коме писац живи и ствара. Ја не живим у Будви иако, из стваралачких побуда, у њу често навраћам.

Како Ви као писац гледате чињеницу да књига у нас остаје без читалаца?

— Нимало равнодушно. Не толико што та нимало похвална истина доводи позив писца у питање, колико што она показује да смо народ чијем се духу мало хоће. Ми, баш, не волимо књиге. Вјековима смо, зар не, развијали усмену књижевност и чему нам, забога, наједном те књиге? Чему, кад нам је усмена и проза и поезија, умјетнички зрела и велика, а стварали смо је вјековима, не знајући ни слова. И не читајући, ми смо сви писмени — јер се рађамо писмени! Морам открити и једну тајну која у први мах пориче моју горњу, неко ће, можда, рећи професионално злону, тврђу о нашој писмености. Наиме, много више се у нас пише него што се чита! Пишу, дакако, и многи што под милим богом ништа не читају! Морам да ускликнем: срећа што то још и не објављују! Остаје ми још, да, осим у ову срећу, повјерујем у љепша и срећнија времена која очекују многе добре објављене књиге.

Саво Греговић

Петровац познат по изванредној плажи

ГОДИНА ТУРИСТИЧКЕ КУЛТУРЕ

ВИШЕ БРИГЕ О ПЛАЖАМА

Прије неколико година пренијели смо ријечи једног од многобројних заљубљенике у нашу ривијеру: да ли је могуће посподине секрета ре Туристичког савеза Будве, да ваши грађани носе пијесак с плаже да би подигли пола зида од куће или гараже? Зар ти људи, мада живе од туризма, не знају да је то толика вриједност коју би жељели многи туристички центри, па и они много значајнији и познатији од Будве? Секретар је, могао да слегне раменима и призна "у ни мало пријатну истину."

Туристички посленици већ годинама су упорни у једноме: Плаже, као прву туристичку вриједност наше ривијере, треба заштити, заштити треба, на најбољи могући начин, обезбједити њихово одржавање и организовање живота на њима — учинити да сваки гост осјети шта оне заједно са природом која их окружује значе за одмор и рекреацију оних који долазе да осјете чари овог поднебља.

Та прижељкивања и упорна настојања оних који су ријеч "туризам" схватили у њеном правом значењу, сви су изгледали, почину да се остварују први пут ове године. Бригу о плажама преузео је Комунално-стамбено предузеће и за тај деликатан и одговоран посао задужило посебну радну јединицу на чијем се челу налази опробани туристички радник Урош Зеновић. То је грађанин кога, вјерујемо, зна велика житеља ове комуне. Неки по добру, а има их и таквих којима је остао у сјећању по злу. Кажемо по "злу" намјерно, јер је био упоран, када је год то требало да се разговор или одлука који су се тикали плажа, донесе у корист плажа, то јесте у користи будванско-светостефанско-петровачког туризма.

Ових дана смо га, у предаку док је екипа радника под његовим надзором и савјетима радили на уређењу Словенске плаже, на часак прекинули и упитали: Шта све ово значи?

— Захваљујући разумијевању на које у посљедње вријеме nailазимо у Скуп-

ИЗ КОМУНАЛНО-СТАМБЕНОГ ПРЕДУЗЕЋА ОБЕТАВАЈУ: ОВЕ ГОДИНЕ ПЛАЖЕ ЋЕ БИТИ ДРУКЧИЈЕ НЕГО ДО САДА. — КРАЉА ПИЈЕСКА ЈОШ УВИЈЕК "АКТУЕЛНА".

штине општине, код туристичких организација и угоститеља, омогућено нам је да се поведе већа брига о плажама. Интегрисањем комуналних служби унутар Општине створени су услови да се формира посебна радна јединица за одржавање плажа. Цио тај посао није дефинисан и у тангине разрађен, али се кренуло е мртве тачке, а радити нешто што има значај и перспективу, бар за мене, никад није било ни спорно ни проблеме матично. Поготову не када је у питању посао као што је одржавање и заштита плажа — рекао нам је Урош Зеновић.

Ево шта смо све у том разговору забиљежили. Прво, треба ријешити чије су плаже. Пошто су општедруштвено добро, треба им и поклонити дужну пажњу, Јер, ако бисмо 275.000 квадратних метара плажа на овом подручју од неколико десетина километара подијелили на десет или двадесет организација, створио би се неред који би свакодневно доносио проблеме и питања — ко ће шта и како урадити. Обједињавањем тог посла, знаће се ко одговара за тако важан посао као што су плаже. Ако се уз њихово одржавање поведе брига и око проширивања зелених површина то ће бити разлог више да се ово мишљење подржи од свих оних којима туризам лежи на срцу.

— Прво смо почели са Словенском плажом. Не због тога што је најближа Будви, већ што је добрим дијелом запустјела и представља нижију земљу. Тај посао ће бити готов за неколико дана, последице чега ћемо приступити уређењу других плажа, зависно од тога гдје ће

се прије појавити туристи. Да ли ће то бити Буљарица, Бечићи или Јаз, одлучићемо кад нам угоститељи саопште гдје ће гости масовније пристићи.

Забиљежили смо још неколико детаља из разговора који се односио на одржавање плажа. Угоститељи ће и даље на дијелу плажа које користе њихови гости организовати послове издавања спортских реквизита, сунцобрана и слично. За одржавање чистоће и уређење плажа набавиће се специјално возило, канте и корпе за смеће и отпатке, а екипа од тридесет радника бринуће да сваког јутра гост плажу на којој се купа затекне беспрекорно чисту. Организоваће се служба чувања плажа, не само да би се пријавило свако ношење пијеска, већ и да се служби за одржавање плажа најави све оно што нарушава договорени рад.

Да забиљежимо и ово: сваки грађанин који буде ма шта имао или желио да каже у вези с плажама, од сада па до краја октобра мјесеца, може без устручавања да назове број телефона 82-215 или број 82-211. Нека своју жељу, примједбу или негодовање пренесе Урошу Зеновићу. Он ће са своје стране учинити што буде могао, а на нама је да му помогнемо колико нам то дозвољавају положај и везе, ако се и на тако нешто више може рачунати. Да не заборавимо: и странице нашег листа биће увијек доступне за овако важне проблеме.

Д. Н.

НА ПОЧЕТКУ СЕЗОНЕ

БЕЗ БРИГА О ЗДРАВСТВУ

НОВОФОРМИРАНИ ДОМ ЗДРАВЉА БИЉЕЖИ ОДЛИЧНЕ РЕЗУЛТАТЕ. — ОСНОВАН ДЈЕЧЈИ ДИСПАНЗЕР. — МЕДИЦИНСКИ ПУНКТОВИ У СВИМ МЈЕСТИМА ОПШТИНЕ.

Г ОДИНАМА БУДВА, СВЕТИ СТЕФАН и ПЕТРОВАЦ "болују" од здравствених проблема. Мали број љекара и осталог медицинског особља, недостатак опреме и простора за рад, карактерисали су здравствене станице у Будви и Петровцу.

— Стално се кубурило с проблемима — рекао нам је Др. Анте Мејић, директор Дома здравља. — Постојале су само двије амбуланте у Будви и Петровцу, није било љекара, поготову специјалиста, није постојала служба хитне помоћи нити је било редовног дежурства. Примједбе су долазиле са свих страна и биле су оправдане.

Ријечи доктора Мејића потврдили су нам многи Будвани. Нарочито су проблеми долазили до изражаја у туристичкој сезони, када на подручју ове ривијере борави и по педесет хиљада гостију.

Овогодишњу туристичку сезону будванска општина дочекује с новоформираним савремено опремљеним Домом здравља и са стручним медицинским кадрам. Ових дана је први пут Будва добила Дјечји диспанзер, а у току су радови на адаптацији просторија Дома здравља.

Републички завод за социјално осигурање из Титовграда дао је 300.000 динара за адаптацију, а Комунални завод за социјално осигурање из Котора додијелио је комплетну савремену опрему за Дом здравља.

По ријечима доктора Мејића, у оквиру Дома здравља радиће здравствена станица у Будви и Петровцу, амбуланта у Светом Стефану и зубне амбуланте у Будви и Петровцу. Осим тога, и подручја као што је Буљарица код Петровца добиће медицински пункт с љекаром и медицинском сестром. У Светом Стефану ће

стално радити љекар и медицинска сестра, а у Будви и Петровцу ће повремено радити специјалисти. Све амбуланте биће снабђевене најсавременијим уређајима, а повећан ће бити број и осталог медицинског особља. Дом ће имати и службу хитне помоћи, а током сезоне биће уведено и непрекидно дежурство.

Издавање из Медицинског центра "Данило I" и формирање Дома здравља као самосталне организације са својством правног лица и посебним жиро-рачуном, донијело је и друге предности. У то нас је увјерила Иљина Вучевић, шеф рачуноводства.

— За годину дана самосталног рада остварен је укупан приход од три милиона динара и остатак дохотка од 700.000 динара — рекла нам је она. — Осим тога, дотада врло ниски лични доходи повећани су за читавих 50 од сто.

Формирана је и хигијенско-епидемиолошка служба. Наиме, служба за дератизацију, дезинсекцију и дезинфекцију, која је радила при Дирекцији за урбанизам и комунално-стамбене послове, припојила се Дому здравља и представља ембрион будуће модерне хигијенско-епидемиолошке службе. Радиће и добро опремљена лабораторија, што је од посебног значаја, с обзиром на то да су до сада пацијенти за најмањи лабораторијски налаз морали ићи у Котор, Цетиње или Бар.

— Добили смо свесрду помоћ од Скупштине општине и друштвено-политичких организација — каже др. Мејић. — Сви су схватили да је Будви била неопходна једна оваква служба, коју треба и даље усавршавати и модернизовати.

С. Грговић

Да није много?

Основна организација удруженог рада "Палас" у Петровцу уговорила је да у њеним објектима раде пет мјесеци ове сезоне ученици Угоститељске школе из Новог Сада. Прошле године плаћано је за сваког ученика, поред смјештаја и исхране, још по 1.000,00 динара мјесечно, а ове године уговорено је за 40% више.

Чини нам се да је то много. Друго је питање колико је правилно да се те паре дају школама. Можда би требало условити да се средствима која ученици зараде праве неки објекти који би служили њима: да се набављају књиге за библиотеку, праве спортска игралишта, обезбједе модерни уређаји за учење страних језика итд. Овако, чини нам се да ће доћи до извјесне експлоатације ученика. Не мислимо конкретно на новосадску школу, јер не знамо каква је тамо пракса у погледу употребе средстава која ученици зараде, већ сматрамо да је у питању проблем од ширег друштвеног интереса.

И још нешто. На плану обезбјеђења припреме сезонске радне снаге постоји потреба за заједничком организацијом и иступањем на "тржишту". Велики број привремено незапослених свршених ученика разних средњих школа у Првој Гори могао би да се за кратко вријеме оспособи за обављање одређених послова у угоститељству. Не морају се они животно одредити за тај позив, али је сигурно да им не би било на одмет ако би, док не нађу стално запослење, обављали послове конобара. Вјероватно би неки од њих и завољели тај интересантан и честан посао и остали да раде у угоститељству.

И ове године пропуштене су многе повољне прилике за рационалније рјешавање кадровских питања у угоститељству. Надамо се да се то неће понављати, већ да ће у другој половини ове године бити предузете организационе и друге мјере као би се боље рјешавао овај важан проблем нашег угоститељства.

М. В.

Укрштене

ТУРИСТИЧКИ ВОДИЧ

ГРАД СПОМЕНИК

ГРАД-ХОТЕЛ, познат туристичкој клијентели на свим меридијанима земљине кугле, Свети Стефан с правом носи назив ГРАД-СПОМЕНИК. Бурна и славна прошлост Паитровића, чије је средиште било утврђење, а касније насеље на хридини истуреној у мору, Свети Стефан тај назив града-споменика с правом и заслужује.

Данашње хотелско насеље „Свети Стефан“ настало је крајем прве половине петнаестог вијека. Писаних споменика о његовом настанку нема, али је остала легенда из које је изведен вјеродостојан и истинит „документ“ о настанку Светог Стефана.

То предање — легенда каже: Свети Стефан је изграђен средствима која су Паитровићи запленили од Турака. Наиме, негде почетком петнаестог вијека Турци су, као најјача војна сила онога доба, настављајући освајања на Балканском полуострву, дошли до под бедеме града Котора. Чувши за ту „посјету“ Турака, Паитровићи, око хиљаду наоружаних мушких глава, похитају у помоћ сусједу. Дознавши да су Паитровићи дошли у помоћ, Которани отворе градска врата и заједно с Паитровићима напјепају Турке на повлачење. Незајажљиви у пљачкању и отимачинама, Турци се, на повратку за Албанију, зауставе на плажи Јаз, бродове насучу на пјешчано жало и размиле се у пљачкање села по Грбљу и обронцима Ловћена. Угледавши тај призор, Паитровићи одлуче да им се освете за ова и многа ранија неједла. Нападну лађе, многе пробуше и потопе, а погаду која их је чувала поубијају. У међувремену, стигне и хиљада наоружаних Паитровића који су учествовали у одбрани Потогра, придруже се племеницима и заједнички дочекају и разбију турску војску која се враћала из пљачке села.

Пошто се на лађама налазио богат плијен који су Турци носили из претходних препада на приобална насеља. Паитровићи се договоре да све то богатство подијеле на једнаке дјелове међу дванаест паитровских племена. Истовремено, договоре се да свако племе сагради по једну кућу на стијеги која је залазила дубоко у море како би им касније послужиле за смјештај породица при упаду Турака и гусара који су у то вријеме били чести посјетиоци овог дијела обале. Тај договор је и остварен. Временом, насеље се ширило, утврђивало и било кост у глау многих освајача.

Кроз вјекове насеља — утврђење издржавало је многе нападе, зидине су му често страдале, а Турци су једанпут успјели и да их поруше. Сачувани документи с почетка деветнаестог вијека кажу да је Свети Стефан био једно од важнијих утврђења — до данас су сачуване многе пушкарнице, куле и зидови како су првобитно изгледали. Град је имао врата која су се дизала и спуштала помоћу ланаца.

Град-хотел

С обзиром на положај утврђења — насеља, касније се у њега за стално населивају породице из паитровских племена. То је вријеме када Свети Стефан на свој начин доживљава значајну моћ и славу, постаје трговачки и саобраћајни центар — тргује са Венецијом. Граде се нове и јаче куће и насе-

ље је у једном периоду имало, чак, четири стотине становника. Економски моменти, касније, бивају разлог за расељавање житеља Светог Стефана, па почетком двадегетог вијека почиње нагло да опада број становника овог насеља.

Године 1955. приступило се адаптацији Светог Сте-

фана у угоститељско-туристички објект и постаје један од најексклузивнијих хотела на Јадрану.

Бивше утврђење има и значајних културних споменика. На првом мјесту треба туристима показати црквицу подигнуту на најужвишенијем мјесту острва према пучини, која је саграђена

када и утврђење. Она је посвећена св. Стефану и по њој је насеље добило садашње име. Посебно је интересантна црквица на самом улазу у град у којој су сачуване и фреске. Ту је и родна кућа језене хероја из Паитровића — Вукције Митровић.

Д. Н.

КОРИСНА НОВИНА

О ТОМЕ КАКВЕ НОВИНЕ У НАСТУПАЈУЋОЈ СЕЗОНИ очекују посјетиоце Будве разговарали смо с Блажом Лазовићем, директором хотела „Мопрен“ и Љубом Лијешевећем, директором „Интернационала“. Они су истакли да ће гости у сезони која је пред нама имати мање брига око смјештаја, исхране и превоза него ранијих година. Основна организација удруженог рада „Авала“ формираће за своје подручје од Јаза до Завале

Биро који ће преко хотела и у оквиру домаће радиности ријешити проблем смјештаја ненајављених гостију. Поред тога, Биро ће преузети организацију кампа Јаз, чији је капацитет неограничен.

Ове године ће на овој дивљој, али толико привлачној плажи бити обезбјеђена вода, струја и приступни пут. Отвориће се и модерни ресторан у коме ће гости моћи да добију роштиљ, рибе специјалитете, печење с ражња и још најмање два

готова јела. Још једно пријатно изненађење очекује љубитеље Јаза: на плажи ће бити постављене продавнице сувенира, новина, цигарета и мјеначница која ће радити у двије смјене.

На релацији Бечићи — Јаз биће успостављен редован аутобуски саобраћај од раних јутарњих часова до дубоко у ноћи саобраћаће аутобус у оба правца са свраћањем на Словенску плажу, у Стари град и на Видиковац.

— До сада су се овим словима бавила искључиво туристичка друштва „Могрен“ и „Јаз“ — каже Блажо Лазовић — али како, из године у годину, број посјетилаца расте, тако и проблем смјештаја постаје све тежи. Нарочито је било лоше стање у кампу Јаз, гдје је притисак гостију био велики, а услови за боравак готово никакви. Ове године, репериција на плажи, која ће радити нон стоп, моћи ће да пружи гостима пакет услуга (смјештај, исхрану у ресторану на самој плажи или у било којем нашем хотелу). Гост ће моћи да спава на Јазу, а да се храни у хотелу.

Или: да на плажи добије све што му је потребно.

Биро за домаћу радиност — истакао је Љубо Лијешевећ — није никаква конкуренција туристичким друштвима. Једини његов циљ је да се посмјештавање што боље користи капацитетом како у друштвеном сектору, тако и у домаћој радиности, као и пружање што комплетније понуде гостима.

У шпизу сезоне планира се увођење службе дежурних разводника, који ће бити распоређени на три до четири киоска, тако да ће у свако доба дана и ноћи гост бити примљен и смјештен.

Биро ће, како се сматра у „Авали“ временом прерасти у самосталну организацију удруженог рада, која ће се бавити организовано продајом лежаја у домаћој радиности. Његови представници већ ових дана одлазе на пут у Мајданпек, Смедеревску Паланку, Зеницу, Ниш, Нови Сад и Београд, гдје ће највећим радним организацијама понудити врло прихватљиве услове за љетовање радника у приватном смјештају.

Биро за домаћу радиност

ТРАЖИМО НАЈЛЕПШУ БАШТУ

ВРТ У ВРТУ

ДОМАЋИЦА МИЛЕВА МАРКОВИЋ, НАЈРАЦИОНАЛНИЈЕ ЈЕ ИСКОРИСТИЛА СВАКУ СТОПУ СВОЈЕ БАШТЕ

У непосредном сусједству Илије Ковачевића налази се један од исто тако узорних вртова о коме се стара 66-годишња Милева Марковић (на слици), домаћица из Будве. Не само сваки квадратни метар, већ ако се тако може рећи, сваки квадратни сантиметар земљишта најрационалније је искористио. Домаћица је са својим мужем Ником, односно, као он каже, под његовим надзором засадила 450 коријења различитих врста питомих ружа, и читаву ограду око куће обрадла је разнобојним ружама пузавицама. Поред шест палим, осам мимоза, у башти се налази 46 чемпреса, од којих неколико сребрних, по двије камелије и сребрне јеле и 35 туја. Поред тога, између садница засађено је разно поврће — парадајз, лук и паприке. На балконима и у ходницима у вазнама, налази се много цвијећа и зимзеленог шибља, тако да се стиче утисак како се у кући око које је подигнут раскошни врт налази изузетно лијепа башта на коју свако може да позавиди.

Милева и Нико, међутим, није су још увијек задовољни, намјеравају да идуће године засаде јабуке, крушке и друго воће.

В. Ракочевић

ТРИДЕСЕТ ГОДИНА ОСМЕ ЦРНОГОРСKE

ДАНА 25. ФЕБРУАРА 1944. ГОДИНЕ у Беранама (Иванграду) формирана је ОСМА црногорска бригада у чији су састав ушли борци Ловћенског, Зетског, Никшићког и Дурмиторског батаљона, Комског одреда и Пратећег батаљона Главног штаба за Црну Гору и Боку. У Ловћенском одреду и Пратећем батаљону Главног штаба за Црну Гору и Боку био је велики број бораца из Боке Которске и Паштровића. Они су наставили славне традиције бокељских морнара, Орјенског и Приморског батаљона „Стеван Штиљановић“.

Мада је формирана у Црној Гори, Осма црногорска бригада је најдужи период на свом борбеном путу провела ван ове Републике. Иако једна од најмлађих, она се по свом борбеном путу и постигнутим резултатима може сврстати међу најбоље наше бригаде. Већину руководећег кадра чинили су већ искусни борци и руководиоци из прослављених IV и V пролетерске бригаде, и теренски партијски радници. Налазила се у саставу XXXVII, потом I пролетерске и XI ударне дивизије.

На борбеном путу од Берана, преко Санџака, кроз Србију, преко Сремског фронта и даље кроз Хрватску и Словенију, до граница Аустрије, Осма црногорска бригада је низала успјехе и побједе, нарочито док је била у саставу Прве пролетерске дивизије. Имала је част да као једина од црногорских бригада учествује у борби за ослобођење Београда, и то у првом ешалону Прве пролетерске дивизије, гдје се посебно истакла.

У извјештају штаба Осме бригаде, упућеном штабу Прве пролетерске дивизије, стоји: „Двадесетог октобра, узору, са два наша батаљона, у садејству јединица Црвене армије, извршили смо напад на Теразије и зграду Албаније и, последице краће

борбе, истима овладали... Сви наши борци и руководиоци показали су пуно вјештине и самоиницијативе, нарочито у ликвидацији појединих важнијих и утврђених упоришта. Одлучност и снажљивост у овом периоду акција у потпуности су одговарали извршавању постављених задатака“.

На дан формирања, бригада је бројила 900 бораца. На њеном борбеном путу попуњавана је из скоро свих крајева Југославије, а највише из сјеверозападне Србије, одакле је, у септембру 1944. године, ступило око хиљаду добровољаца. На њеном борбеном путу, кроз напорне борбе и маршове, истицао се у првом реду човек — борац, који је био спреман да савлада све тешкоће и да својом свијешћу, јунаштом, иницијативом и високим моралним квалитетима побиједи непријатеља.

Дневник бригаде богат је драматичним ситуацијама, подвизима и страдањима. Пет стотина и деведесет њених бораца остало је на ратној стази. Два пута толико их је рањено. За постигнуте резултате на борбеном путу, бригада је одликована Орденом братства и јединства I реда.

Дана 11. маја 1974. у Иванграду ће се сусрести сви преживјели борци који су се борили у редовима Осме црногорске бригаде уз присуство представника борацких организација из мјеста у којима је она водила значајније борбе, што ће бити прилог његовању и развијању ратних традиција на линији братства и јединства наших народа и народности.

С тим у вези, моле се борци Осме црногорске бригаде са територије Боке Которске и Паштровића да пријаве своје учешће на прослави на адресу: Илџа Прелевић, улица Народних хероја 25. — Нови Београд, наводећи батаљон коме су припали.

СЕКЦИЈА БОРАЦА

НОР-а БОКЕ КОТОРСКЕ У САСТАВУ СУБНОР-а БЕОГРАДА ЧЕСТИТА ПРВИ МАЈ, ПРАЗНИК РАДА, СВИМ БОРЦИМА НОР-а И ОСТАЛИМ ГРАЂАНИМА БУДВЕ ТИВТА, КОТОРА И ХЕРЦЕГ-НОВОГА.

М. Гиљача

Специјалитети конобара Јова

Сваки Петровчанин га добро познаје. Знају га и други који воле добар залог, брзу и културну услугу. Његов ресторан „Виле“ најпосјећеније је мјесто у Петровцу.

Ријеч је о конобару Јову Медину, који осим тога што

Јово Медин

зна да услужи госта и да му на неколико језика пожели угодан боравак, зна да буде и одличан кулинар. Специјалитети српске кухиње, које он спрема, учинили су га познатим дуж Црногорског приморја. Осим тога, сваки Петровчанин ће код њега наћи маслине и сир у уљу, домаћу шунку и остале специјалитете његовог завичаја.

Како је овај необични радник који има педесет година живота и 35 година радног стажа, успио да све то научи, тако да се њиме данас поносе у петровачком предузећу „Палас“?

— Још прије рата 1938. године, напустио сам свој Петровац и обрио се у Врњачкој Бањи, гдје сам провео највећи дио свог живота. Почео сам као ученик код чу-

веног газде Милана Вуковића, који је држао хотел „Швајцарију“. Много сам научио од тог човјека. Иако је био газда, пошао је у народноослободилачку борбу и био први послератни предсједник у Врњачкој Бањи. А био је велики занатлија.

Јово је упоредо изучио конобарски и куварски занат. Напредовао је у раду: био је директор хотела „Триглав“, пуних петнаест година је провео с каталогом у руди, као наставник практичне наставе у Угоститељској школи у Врњачкој Бањи.

— Љубав према послу и позиву увијек ме је тјерала да нешто ново припремам да људе изненадим. Наш ресторан у Школском центру у Бањи био је најпосјећеније мјесто у граду. Људи су радо навраћали, јер је било свега.

Иако има кућу у Врњачкој Бањи, Јово се вратио прије пет година у Петровац. Желио је да помогне свом мјесту које се нагло развијало.

— Имам двије дорасле кћерке, које ће ускоро постати лекари, каже Јово. Искрено да кажем, наставничка плата је била мала, па сам поново обукао блузу. Људи су ме у Петровцу дино примили и ја сам им захваљан.

Јово се још за неку годину не мисли раздвајати од блузе, ресторана и драгих гостију. Иако је већ давно могао у пензију, он то неће, јер, како рече, „посао га подмлађује“.

С. Грегорић

ИЗ СУСЈЕДНИХ КОМУНА

Дјечији вртић на селу

У селу Радовићима у тиватској општини, у просторијама бившег дома културе отворен је Дјечији вртић који је савремено опремљен, испуњава све педагошке и хигијенске нормативе. У ње-

му борави дванаесторо дјеце о којима се брине искусни педагог Маријанка Митровић, коју много цијене у овом мјесту.

М. Гиљача

МАРКСИСТИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ

Дијалектика—алгебра револуције

ДИЈАЛЕКТИКА ЈЕ ТЕРМИН, који је у дугој историји филозофије имао различита значења. У марксизму он означава теорију и методу сазнања стварности, науку о најопштијим законима целокупне реалности, како природне и друштвене, тако и самог људског мишљења.

Хегел је дијалектику схватио као свеобухватни и једино прави метод сазнања супроставивши га метафизичком и догматском уопштавању стварности и мишљења, које све своди на двије узајамно искључиве супротности. Ипак, Хегелова дијалектика је сва у апстракцијама.

Маркс и Енгелс су Хегелову дијалектику ослободили њене апстрактности и материјалистички је примјенили на проучавање стварности, изградивши филозофију дијалектичког и историјског материјализма.

Данас, израз дијалектика, у марксистичкој науци о друштву, одражава свако кретање, мијењање и борбу супротности у економској, социјалној и мисаоној стварности.

Дијалектичко мишљење раставља стварност на њене саставне дјелове и анализира их у њиховој комплексности и меузависности, кроз константан развој, замјену, развојања, сазријевања и пропадања.

Дијалектика сматра да се нека ствар или појава може схватити и објаснити само онда, ако је гледамо у некој општој и свестраној вези са стварима и појавама које је окружују и условљавају. Отуда дијалектичко мишљење улази у свестрану анализу ствари, појава и процеса, продирући у њихову суштину, законитости и садржај.

Док формална логика посматра ствари и појаве у њиховом мировању, дијалектика их гледа у њиховом кретању, узајамном прожимању кроз дијалектичку супротност и јединство, кроз развитак и у њиховој непрекидној промјени. То је општије, егзактније и дубље посматрање реалног свијета. Јер, да би се појаве посматрале у њиховој узајамној условљености и повезаности у њиховом развитку, формална логика није довољна, већ се мора прибјећи дијалекцији.

Ипак, не треба схватити да је дијалектичко мишљење нека чаролија, већ је оно шах и мат сваком

догматском мишљењу и својеврсна вјештина коју треба научити као и све друго. Диван примјер за то пружа Марксов „Капитал“ у којему се најприје анализира најпростији и најсвакодашњи однос буржоаског друштва — размјена роба. Ова анализа разоткрива фундаменталне противурјечности капиталистичког друштва и показује њихов развој од постанка до завршетка тога поретка. Дакле, изналази законитости једног облика класно заснованог људског друштва које егзистира на приватном власништву над средствима за производњу и експлоатацији човјека по човјеку.

Дијалектика помаже да у сваком конкретном случају наше праксе, мисаоног дјеловања, нађемо праву мјеру између непосредног задатка и коначног циља. Она је огледало у којем се рефлектују револуционарни токови; виша логика и математика револуције и као таква руководство за стваралачку акцију и убоји то оружје у револуционарну пракси, јер револуцију обезбјеђује компас. Свако остварење предвиђања, плана и програма у друштву могуће је само као општа тенденција, као одступање, јер на друштвене услове и токове утичу бројни фактори. Дијалектика овдје прискаче у помоћ да се ствари разјасне, да се из мноштва непознаница изнађе најбоље рјешење за одређену акцију. Она је у томе незамењив инструментариј, који политици омогућава да свестрано сагледава токове друштвеног кретања како би их могла усмјеравати у жељеном правцу.

Свака дискусија, сваки интелектуални напор за напредовање у сазнању, проистиче из суочавања супротних теза: за и против, тврдње и побијања. Социјална револуција поставља одређене задатке. Дијалектика политици обезбјеђује конкретност и револуционарну инвентивност, омогућавајући да се сви фактори вреднују аутентично. А револуционарна конкретност, коју дијалектика у политици обезбјеђује, јесте учовање оне карике у ланцу збивања коју треба повући да би се у датом тренутку овладало ситуацијом и повукао читав ланац. Тако дијалектика политици помаже структурирање задатка да би се у први план истакло оно што је најважније и што је примарно, а на штету другоразредних чинилаца и тако лакше изашло на

крај са одређеним проблемима. Рјешење у датом тренутку најважнијег омогућава да се и остали спореднији задаци лакше ријеше. При овоме се мора имати права мјера, јер она није ништа друго до законитост, одређеност, па овладати њоме значи овладати суштинском проблемом који је на дневном реду.

Софизам је антидијалектика у политици. Узето субјективно он је својеврсна гипкот духа. А то, опет, значи да мисаона активност у својој елаборацији програма полази субјективно а не објективно. На тај начин долази до сукоба објективних планова и субјективитета, могућности и жеља.

Погрешка се може јавити и у виду еклектике, која у политици значи стављање свих задатака у исти план као подједнако важних и историчних. То је случај кад се „од шуме не види дрвце“, када се губимо у ситницама и радимо „на парче“, без политичке перспективе и јасних хоризоната.

Према Лењину, политика је концентрисани израз економије, а то значи да је она наука и вјештина усмјеравања друштвеног развоја. Као таква, заснива се на сазнању објективне стварности и законитости развоја. Све директиве за одређену акцију темеље се на свестраној критичкој анализи ситуације. Ако се директиве мијењају, то је управо зато што се и ситуација, која је увијек у кретању, донекле промијенила — те је поново треба мисаоно обухватити и рационално сазнати.

Према томе, дијалектика полази увијек од тога да је истинито само оно мишљење које се „креће“ и које одражава однос одређене стварности која према целокупном кретању добија облик проблема. А он настаје онда када повуче за собом мишљење и активност, када их оријентиса, приморалајући их да узимају у обзир нове елементе, и то када рјешење тежира да уђе у стварност и када захтијева свијест и реализаторску акцију.

У дијалекцији је статичко предочавање времена надомјештено живим и директно испробаним појмом сукцесије, акције која елиминиса и ствара. Управо тако човјек може сасвим јасно да одреди циљ који ће бити превазилажење и развој.

Д. Станковић

ДА ВАС ПОДСЈЕТИМО

ДАТУМИ КОЈИ СЕ ПАМТЕ

26. АПРИЛ

1532. године султан Сулејман Величанствени кренуо је по други пут са великом војском у освајање Беча. Његов продор зауставио је Никола Јуришић са око хиљаду војника који су три недеље у утврђеном Кесеку одолели јевали турским јуришима. Турци су после тога одустали од похода на Беч и вратили се, пустошећи Штајерску, Подравину и Посавину.

27. АПРИЛ

1941. године основана „Освободила фронт словенског народа“, којој су приступиле све прогресивне снаге Словеније — четрнаест разних друштвено-политичких група.

28. АПРИЛ

1945. године италијански партизани стријељали су фашистичког вођу и ратног злочинца Бенита Мусолинија и његову љубавницу Клару Петачи. Они су ухваћени при покушају бјекства у Швајцарску.

29. АПРИЛ

1929. године умро је војвода Степа Степановић, један од најистакнутијих српских војсковођа из балканских и првог свјетског рата. Посебно се истакао у Церској бици у августу 1914. године, када је са својом армијом разбио много већу аустроугарску војску.

30. АПРИЛ

1945. године у свом „бункеру“ у Берлину извршио је самоубиство један од највећих ратних злочинаца свих времена Адолф Хитлер. Истог дана бори Црвене армије извјесили су на згради немачког Рајхстага совјетску заставу.

1. МАЈ

1866. године чикашки радници истакли су захтјев за осмочасовни радни дан. Полиција је изазвала крвави покољ, а петорицу радника осудила на смрт. У знак сјећања на чикашке раднике и жртве, према одлуци Првог конгреса II интернационале (Париз, 1889) 1. маја се одржавају масовне демонстрације и штрајкови.

3. МАЈ

1914. године умро је познати критичар и историчар Јован Скерлић. Истакнути поборник српско-хрватско књижевног и народног јединства. Његова главна дјела су: „Српска књижевност у XVIII вијеку“, „Историја новије српске књижевности“, „Светозар Марковић“ и „Данашњи српско-хрватски национализам“.

4. МАЈ

1917. године умро је војвода Радомир Путник, начелник штаба Врховне команде за пријеме балканских ратова и један од најзаслужнијих војсковођа за пјеве извојеване на Куманову и Брегалици. Године 1915. он је руководио повлачењем српске војске, осујетивши покушај надмоћнијег непријатеља да је опколи и уништи.

5. МАЈ

1818. године рођен је оснивач научног социјализма Карл Маркс, један од најблиставијих умова прошлог стољећа, чије материјалистичко учење представља кључ за разумијевање законитости историјског развоја.

6. МАЈ

1758. године рођен је Максимилијан Робеспјер, једна од најутјичајнијих личности Француске револуције. Вуржоска историографија подмјеће му криве екцесе, иако он није био зачетник ни протагониста „терора“. У ствари, он је истицало против неких крво-лока, истичући да сљепа примјена терора компромитије револуцију. После тога, против њега је склована завера и он је послат на губилиште.

7. МАЈ

1840. године рођен је руски композитор Петар Иљич Чајковски, класик руске музике, који је своје замисли прожимао елементима руског народног мелоса. Компонувао је опере „Евгеније Онегин“ и „Пикови дама“ и балете „Лабудово језеро“ и „Зачарана љепотица“.

8. МАЈ

1945. године хитлеровска Немачка била је принуђена да потпише у Берлину акт о безусловној капитулацији.

9. МАЈ

1945. године совјетске трупе и чехословачки народ ослободили су Праг. Иако су борбе против хитлероваца вођене још неколико дана, 9. мај се сматра Даном пјеве.

10. МАЈ

1497. године италијански морепловац Америго Веспучи кренуо на своје прво путовање у Нови Свјет. Стигао је до обала Хондураса и Бразила. Био је увјерен да је открио нови континент за који је сматрао да се налази између Европе и Азије. По њему је тај континент и добио име Америка.

ЦРНОГОРСКА ФУДБАЛСКА ЛИГА

Поново — слаби резултати

У протекла три кола Црногорске лиге „Петровац“ је доживио потпуни дебакл. Можда су се порази и очекивали у сусретима с екипама „Младости“ из Титограда и „Рудара“ из Пљеваља, али је зато пораз у сусрету са „Зетом“ у Петровцу тешко пао симпатизерима овог клуба.

Послије изванредне игре против даниловградске „Искре“ многи су очекивали добре игре Петровчана. Међутим, већ наредне недеље пораз у Титограду од 1:0 је то демантовао, да би недељу дана касније истим резултатом Петровчани били поражени као домаћини од врло солидне екипе „Зете“. На утакмици с бившим друголигашем из Пљеваља, „Петровац“ је високо поражен. Четири гола у мрежи голмана Кнежевића, говоре да нешто у клубу не ваља.

„Петровац“ и на првенственој табели тоне све ниже. Неће испасти из лиге, јер је у јесењем дијелу првенства створена солидна залиха бодова, али јесењи висок пласман се топи. Када смо прије неколико дана разговарали са председником клуба Др Војиславом Франићем, рекао нам је да о клубу готово нико не брине. Свега два-три човјека раде, излажу се материјалим и другим трошковима, док други све то незаинтересовано посматрају. Општинска СОФК-а постоји само на папиру, те од ње нема никакве стручне и друге помоћи, клуб је без такмичење најнеопходнијих материјалних средстава. А члан је републичке лиге?!

Могло је и боље

ФУДБАЛЕРИ БУДВАНСКОГ „МОГРЕНА“ ушли су у ову сезону као фаворити у Лиги фудбалског подручја Котор, с нескривеним аспирацијама за повратак у старо друштво — међу најбоље црногорске екипе. У јесењем дијелу првенства остварен је полувичан успех: освојено је треће мјесто, па се очекивало да ће прољеће донијети више успеха. Прва утакмица је и потврдила оптимистичке прогнозе: савладан је „Студент“ из Котора са 4:0. Истина, на домаћем терену, али и то је успјех. Међутим, већ у наредној утакмици с „Арсеналом“ из Тивта, такође бившим чланом Црногорске лиге и директним конкурентом „Могрена“ у борби за прво мјесто, домаћи нијесу успјели. Играли су у Бечићима нерјешено 0:0. Тако су умањене шансе за освајање првог мјеста, а повећани изгледи „Игала“ да тријумфује.

КАМЕРА ОПТУЖУЈЕ

АУТОБУСКА СТАНИЦА

Од како је саграђена, будванска аутобуиска станица коју држи предузеће „Тара“ остала је каква је и била. Саобраћај је сваке године неупоредиво живљи, али никоме не пада на памет да плато од тузаника макар пресвуче асфалтом. У вријеме кишних дана аутобусима је тешко прићи до станице због великих рупчага препуних воде, а љети путници гутају облаке прашине. Да ли ће „метропола црногорског туризма“ дочекати и ове сезоне госте са овако неугледном станицом?

Снимио: В. Ракочев

Ренесанса „Милочера“

Фудбалери „Милочера“ пријатно су изненадили. У прва три кола забиљежене су двије пјеве, један пораз и гол разлика од 8:3. Истина, утакмица против „Грбља“ добијена је пар-форфе 3:0. Ипак, убједљива пјеве над которским „Сту-

дентом“ (5:2) минималан пораз од „Арсенала“ у Тивту (1:0) говоре о бољим данима милочерских фудбалера. Тако ће, вјероватно, „Милочер“ посљедње мјесто преустити неком другом.

С. Г.

Дана 2. маја 1974. године, навршава се четрдесет тужних дана од када се за увијек растадо смо од нашег драгог сина и брата

СЕНАДА ЧОКОВИЋА

Драги наш Сенаде, пролазе дани а ми још не можемо схватити кобну истину да те више нема међу нама. Отишао си, заувјек, оставио твог брата Винетуа, твоје родитеље и другове.

Непажњом возача угасио се твој млади живот. Једна клупа у школи је празна, а твоји другови, Саша, Небојша и другарице Тања и Светлана, не могу да схвате да си их пребрзо напустио.

Дугујемо посебну захвалност др Анту Мејићу и возачу Нику Лазовићу који су се несебично заложили да отргну од смрти нашег драгог Сенада. Дугујемо и захвалност пријатељима, комшијама и свим грађанима Будве који нам помоше у тешком болу, изразише саучење и испратише нашег Сенада до вјечне куће у Вијелом Пољу.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

отац МУСТАФА; мајка ЗУРИФА;
брат ВИНЕТУ и остала многобројна родбина